

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

« 04 » 09 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХОРОВИЙ КЛАС ТА ПРАКТИКА РОБОТИ З ХОРОМ

Спеціальність:

014 Середня освіта (014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво))

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	2806/17
[підпис]	[підпис, ініціали]
«	» 20 17 р.

**Київ
2017 рік**

Робоча програма «Хоровий клас та практика роботи з хором» для студентів спеціальності 014 Середня освіта (014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво))

Розробник: Кифенко Анна Миколаївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «29» серпня 2017 р. № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії

Т.В. Романова Романова Т.В.

**I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ХОРОВИЙ КЛАС ТА ПРАКТИКА РОБОТИ З ХОРОМ»**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
<p><u>Кількість кредитів, відповідних ECTS:</u> 4</p>	<p><u>Шифр та назва галузі знань:</u> <i>Мистецтво 0202</i></p>	<p><u>Денна форма навчання</u> <u>нормативна</u> <u>Рік підготовки: II</u> Семестр: 3-4</p>	
<p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>120 годин</i></p>	<p>Шифр та назва спеціальності: <i>5.02020401 «Музичне мистецтво»</i></p>	<p>Аудиторних занять –120 год., з них:</p>	
		<p><i>Практичні заняття:</i></p>	
		58 год.	58 год.
	<p><u>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</u> <i>"молодший спеціаліст"</i></p>	<p><i>Підсумковий контроль:</i></p>	
		2 год.	2 год.
		<p><i>Вид контролю:</i> залік у 3-му семестрі</p>	

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХОРОВИЙ КЛАС ТА ПРАКТИКА РОБОТИ З ХОРОМ»

Метою викладання навчальної дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» є підготовка висококваліфікованих фахівців за обраною спеціальністю, удосконалення професійних умінь і навичок хормейстерської діяльності, співацької культури, формування у майбутніх фахівців творчого підходу до професії.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» є:

- розвиток у студентів умінь і навичок хорового співу;
- розвиток і вдосконалення вокально-хорового слуху;
- розвиток вокально-хорових технічних та виконавсько-творчих навичок в системі свідомого володіння голосом;
- ознайомлення з прийомами та методами керування хором та їх практичне опанування;
- поглиблення теоретичних знань на основі практичного навчання;
- формування та розвиток професійно-педагогічних умінь і навичок;
- оволодіння сучасними методами і формами педагогічної діяльності, новими прогресивними технологіями навчання;
- формування творчого, компетентнісного підходу до педагогічної діяльності.

В процесі вивчення дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» в студента мають бути сформовані **фахові компетентності**:

- уміння цікаво, впевнено, у відповідності до композиторського задуму розкривати у виконанні ідейно-художній зміст хорового твору, передавати певну образно-емоційну виразність, створювати художню цілісність твору та переконати слухача особистою трактовкою;

- знання традиційних та сучасних вітчизняних та зарубіжних методик музично-педагогічної освіти та виховання;
- здатність особистості до усвідомлення музики як явища суспільного життя;
- уміння використовувати інформаційно-комунікативні засоби та інноваційно-педагогічні технології у процесі вирішення професійних завдань.

Предметні компетентності:

- володіння основними прийомами хорового диригування;
- володіння академічною манерою співу, емоційним і тембровим забарвленням звуку, виразною мімікою, артистичністю;
- здатність працювати над елементами хорової звучності використовуючи засоби музично-хорової виразності та вокально-хорову термінологію в процесі роботи над хоровим твором;
- здатність до теоретичного та музикознавчого аналізу хорової партитури;
- здатність характеризувати інтонаційно-звукову специфіку творів різних стилів;
- здатність до визначення хорових труднощів та вміння застосувати методичні прийоми їх подолання;
- вміння аналізувати хорове звучання та якість виконання;
- вміння створювати єдність і цілісність музично-художнього образу твору;
- знання жанрово-стильових особливостей музики, здатність до яскравого та образного відтворення хорового репертуару.
- здатність до самоаналізу, готовність до самовдосконалення.
- здатність до виявлення артистизму, виконавської волі;
  - здатність до виявлення власної творчої інтерпретації хорових творів;
  - готовність до професійного психофізіологічного володіння собою під час хорових концертних виступів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин 4 кредити ECTS.

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Звукоформування як культура та естетика академічного вокалу

Тема1: Ланцюговий спосіб дихання як важливий специфічний елемент хорової виразності.

Тема2: М'яка, тверда, придихова атака авуку.

Тема 3: Знайомство з основами хорознавства.

Тема 4: Початкове формування навичок спілкування з хоровим колективом.

Тема 5: Вокально-технічні вправи на розвиток гармонічного слуху.

Тема6: Узгодження своєї партії в загально-хоровому звучанні.

Змістовий модуль II

Розвиток практичних навичок вокально-хорової дикції та артикуляції як осмисленої, грамотної вимови слів

Тема1: Послідовність роботи над музичним твором: вступне слово до хорового твору, ознайомлення з піснею, розучування.

Тема2: Активізація співацького дихання та атаки звуку.

Тема3: Робота над кантиленою співу, гнучкістю та рухливістю голосу.

Тема4: Спів в заданому хоровому творі окремі фрази, мелодичні і гармонічні фрагменти.

Тема5: Робота над хоровою партитурою: спів однієї партії, гра інших партій.

IV. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХОРОВИЙ КЛАС ТА ПРАКТИКА РОБОТИ З ХОРОМ»

Змістовий модуль 1

Тема1: Ланцюговий спосіб дихання як важливий специфічний елемент хорової виразності.

Тема2: М'яка, тверда, придихова атака авуку.

Тема3: Знайомство з основами хорознавства.

Тема4: Початкове формування навичок спілкування студентів з хоровим колективом.

Тема5: Вокально-технічні вправи на розвиток гармонічного слуху.

Тема6: Узгодження своєї партії в загально-хоровому звучанні, спираючись на гармонічний слух.

Назви змістових модулів	Всього	п.р	п.к
<i>Змістовий модуль I. Звукоформування як культура та естетика хорового вокалу.</i>			
Тема1. Ланцюговий тип дихання як важливий специфічний елемент хорової виразності.	9	9	
Тема2. М'яка, тверда, придихова атака звуку.	9	9	
Тема3. Знайомство з основами хорознавства.	10	10	
Тема4. Початкове формування навичок спілкування студентів з хоровим колективом	10	10	
Тема5. Вокально-технічні вправи на розвиток гармонічного слуху	10	10	
Тема6. Узгодження своєї партії в загально-хоровому звучанні.	12	10	2
<i>Разом</i>	60	58	2

Змістовий модуль 2

Тема1: Послідовність роботи над музичним твором: вступне слово до хорового твору, ознайомлення з піснею, розучування, художнє виконання.

Тема2: Активізація співацького дихання та атаки звуку для виконання творів з характерною виразністю, або написаних Сучасною композиторською мовою.

Тема3: Робота над кантиленою співу, досягати гнучкості і рухливості голосу.

Тема4: Спів в заданому хоровому творі окремі фрази, мелодичні і гармонічні фрагменти.

Тема5: Робота над хоровою партитурою, спів всіх партій, гра партитури.

	Назви змістових модулів	Разом	пр. р	п.к
	<i>Розвиток практичних навичок вокально-хорової дикції та артикуляції як осмисленої, грамотної вимови слів</i>			
	Тема1. Послідовність роботи над музичним твором: вступне слово до хорового твору, ознайомлення з піснею	12	12	
	Тема2. Активізація співацького дихання та атаки звуку для виконання творів з характерною виразністю, або написаних сучасною композиторською мовою.	12	12	
	Тема3. Робота над кантиленою співу, досягненням гнучкості і рухливості голосу.	12	12	
	Тема4. Спів в заданому хоровому творі окремі фрази, мелодичні і гармонічні фрагменти.	12	12	
	Тема5. Робота над хоровою партитурою, спів всіх партій, гра партитури.	12	10	2
	<i>Разом:</i>	60	58	2

V. Навчально - методична карта дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» II курс
Разом: 120 год., практичні заняття – 116., МКР – 4 год.,

Назва модуля	<i>Змістовий модуль III. Звукоформування як культура та естетика академічного вокалу.</i>						<i>Змістовий модуль IV. Розвиток практичних навичок вокально-хорової дикції та артикуляції як осмисленої, грамотної вимови слів</i>				
Практичні заняття	Ланцюговий спосіб дихання.	М'яка, тверда, придихова атака звука.	Знайомство з основами хорознавства.	Початкове формування навичок спілкування студентів з хоровим колективом.	Вокально-технічні вправи на розвиток гармонічного слуху.	Узгодження своєї партії в загально-хоровому звучанні.	Послідовність роботи над музичним твором: вступне слово до хорового твору, ознайомлення з піснею.	Активізація співацького дихання та атаки звуку.	Робота над кантиленою співу, досягати гнучкості і ухливість голосу.	Спів в заданому хоровому творі окремі фрази, мелодичні і гармонічні фрагменти.	Вміти одночасно співати одну партію, граги іншу.
Практичні заняття	9 год.	9 год.	10 год.	10 год.	10 год.	10 год.	12 год.	12 год.	12 год.	12 год.	10 год.
Види поточного контролю	ПК 2 год.						ПК 2 год.				

VI. Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№п/п	Вид роботи	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	Максимальна кількість балів за один вид роботи
1.	Відвідування практичних	1	58	58
2.	Робота на практичному занятті	10	58	580
3.	Виконання модульної контрольної роботи	25	4 год (2 од)	50
4.	Загальна кількість балів			688
5.	Коефіцієнт			6.88

VII. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснює оцінювання роботи студента на практичному занятті та його самостійну роботу за такими критеріями:

- попереднє оцінювання (діагностика рівнів музично-естетичного та фахового розвитку, з'ясування індивідуальних особливостей та здібностей студента);
- оцінювання систематичності відвідування занять;
- оцінювання активності й результативності роботи студента протягом аудиторного заняття;

- оцінювання процесу та результату опанування студентом проблемних завдань;
- оцінка самостійної підготовки студента до заняття;
- оцінювання вокального рівня підготовки студента до технічного заліку;
- оцінювання навчально-творчого процесу при підготовці студента до залікових занять з музично-педагогічного репертуару;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- поточне оцінювання готовності студента до контрольних заходів з урахуванням здатності до самоаналізу, самооцінки та самоконтролю;

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді контрольного заняття, академічних концертів, концертних виступів на конкурсах, фестивалях, концертах-лекціях тощо.

VIII. Очікувані результати навчання з курсу «Хоровий клас та практика роботи з хором»

- в достатньому обсязі володіти співацьким голосом та диханням;
- аналізувати хорові твори; визначати жанр характер твору, засоби музичної виразності, форму музичного твору;
- досконально володіти грою хорової партитури;
- володіти диригентською технікою: ауфтаки на вступ, до фермат, зняття на різні долі такту;
- володіти прийомами передачі агогіки, динаміки, штрихів, темпів, схем;
- вільне виконання творів у швидкому темпі;
- вміти працювати над хоровим твором самостійно;
- вміти інтонувати інтервали у мелодичному та гармонічному складі;

- вміти спілкуватися та працювати з хоровим колективом;
- вміти працювати з хором над основними елементами хорової звучності;
- вміти розспівувати хор;
- знати основи хорознавства;
- вміти аналізувати хорове звучання та якість виконання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Колесса М. Хорові твори. – Київ, 2005
2. Леонтович М. Хорові твори. К.- 1961.
3. Степурко В. Царює Господь. Хорова бібліотека камерного хору "Київ". К.- 2001.
4. Співає «Думка». Хорові твори. К.- 2003. 14.
5. Пігров К. Керівництво хором.-Київ.:Муз.Україна, 1964.
6. Чесноков П.Г. Хор и управление им: пособие для хоровых дирижеров. - Москва, 1961.

Додаткова література:

1. Алієв Ю. Б. Настільна книга вчителя-музиканта. М.: Просвещение, 2000. - 235 с.
2. Бермес І.Л. Український хоровий спів як соціокультурне явище. – Дрогобич: Посвіт, 2013. – 432 с.
3. Бермес І.Л. Виховні засади хорового співу в процесі загального музичного виховання: навчальний посібник. – Дрогобич: Посвіт, 2013. – 57 с.
4. Бурбан М.І. Українські хори та диригенти. – Дрогобич: Посвіт, 2007. – 672 с. 3

5. Бурбан М.І. Українські хори та диригенти. – Дрогобич: Посвіт, 2007. – 672 с. – С. 639.
6. Грушоватий П.В. Хорова творчість С.Стельмащука // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2011. – № 9 (80). – С. 55 – 60.
7. Гушоватий П.В. С.Ковальчин .Хорові твори. – Дрогобич: Відродження, 2012. – 53 с.
8. Гушоватий П.В., Гнатів З.Я. Хорове мистецтво України та його подвижники // Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції [ред.-упор. П.Гушоватий, З.Гнатів]. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка – Дрогобич, 2011. – 270 с.
9. Дацюк С.Я., Каралюс М.М., Фрайт І.В. Історія та практика музично-естетичного виховання // Матеріали всеукраїнського науково-практичного семінару студентів, аспірантів, молодих вчених. – Дрогобич: Посвіт, 2010. – 333 с.
10. Дацюк С.Я. Андрій Гнатишин Хорові твори. – Дрогобич: Посвіт, 2010. – 79 с.
11. Зеличенко, Елена Владимировна. Формирование стрессоустойчивости учащихся в процессе занятий вокально-хоровой деятельностью: на материале обучения в педагогических вузах : автореферат дис. ... кандидата педагогических наук : 13.00.08 / Зеличенко Елена Владимировна; [Место защиты: Моск. пед. гос. ун-т] .- Москва , 2012 - 24 с.
12. Крупина, Ольга Александровна .Формирование певческих умений и навыков у участников любительских вокально-хоровых коллективов: начальный период обучения : автореферат дис. ... кандидата педагогических наук : 13.00.02 / Крупина Ольга Александровна; [Место защиты: Моск. пед. гос. ун-т] .- Москва , 2013 – 26
13. Любомир Яким Моя пісня: [збірник] / Л.Яким; [упор. Гушоватий П.В., Добуш Ю.В.] – Дрогобич: Вимір, 2010. – 131 с.
14. Матійчин І.М. Репертуар хорового класу. Вип.1. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І.Франка, 2012. – 82 с.
15. Матійчин І.М. Репертуар хорового класу. Вип. II. – Дрогобич: Редакційно-

видавничий відділ ДДПУ ім. І.Франка, 2012. – 96 с.

16. Репертуар хорового класу // навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни „Хоровий клас і практикум роботи з хором” для студентів ОКР „Бакалавр”, ОКР „Спеціаліст”. Вип. І. [упор. Матійчин І.М.] – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І.Франка, 2012. – 82 с.

17. Стахевич О.Г. Основи вокальної педагогіки. Ч.1: Природничо-наукові теорії сольного співу. Курс лекцій. – Суми: Сум ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2002. – 92 с

18. Стельмашук Степан Ількович. Ансамблі та пісні: [зб. творів композитора] / С.І.Стельмашук; [упор, автор вст.ст.П.Гушоватий]; МОН України, ДДПУ ім.І.Франка. – Дрогобич: Посвіт, 2011.– 86 с.

19. Хрестоматія шкільного пісенного репертуару. Вип.1. Музична символіка України / упор. П.Гушоватий; МОН України – Дрогобич: Вимір, 2010. – 102 с.

Інтернет ресурси

<http://www.gnesin.ru/mediateka/2000> хороведение и методика работы с хором программа для музыкальных училищ

<http://hor.by/> монографії по історії і теорії хорового виконавства

<http://ua.textreferat.com/> дисципліна «Хоровий клас» у професійній підготовці вчителя музики

<http://www.liveinternet.ru/> дитячий хор

Рекомендований репертуар для студентського хорового колективу

Бах Й. – хорал «Was Gott tut, das ist wohlgetam»;

Бах Й. – Гуно Ш. – «Ave Maria»;

Бріттен Б. – «Missa Brevis in D»;

Бусто Я. - Kyrie, Agnus Dei;

А.Ведель - «Воскресіння день»;

Вербицький.М - «Христос воскрес»;

Гершвін Д.- «Радість – ритм»;

Італійська народна пісня в обр. І.Ростовецької «Тікі-тікі-ток»;

Колядка «Дзвони дзвонять»;

Колядка «Ой чи є чи нема»;

Кошиць О. – «Молитва за Україну»;

Леонтович М. - Два хори з опери «На русалчин Великдень»: «Хай іде, насува чорна хмара», «Ой гори, ой світи», «Світе тихий»; «Світе тихий»;

Лисенко М. - Хоровий концерт «Камо піду от лица Твого Господи»;

Лисенка М. «А вже весна»;

«Ой не рости, кропе»;

«Коло Дунаєчку»;

Малий М., сл. О.Демиденко «Ой ти красне літечко»;

«Вишиває осінь діткам рушничок»;

Удовицький В. – «Вечір року»;

Українські народні пісні в обробці:

Верьовки Г. «Ой, літає соколонько»;

Волонтира В. «По всьому світі»;

Кириліної І. «Ой там на вершечку» ;

Кравцова Т. «Ой посіяв дід овес»;

Кирейко В. «Побратався сокіл»;

Лисенко М. «Гей Волошин сіно косить»;

Соколовський Ю. «Ой черчику та горобчику»;

Степовий Я. «Засвистали козаченьки»;

«Ой і не стелися, хрещатий барвінку»;

«Ой сяду я край віконця»;

«Розлилися круті бережечки» ;

«Я молодий веселий птах»;

Бабич В. «Гуцулята»;

Попов О. – «Вокаліз-поема»;

Пярт А. – «Богородице Діво»;

Муз.М Стецюн «Коляда»;

Філіпенко В. сл. А. Навротського «Веснянка»;

Фільц Б. «Жук - жученко»;

Яковчук О. - «Бурхлива річка»;

Чайковський П. хор з опери «Чародейка» «Пойду ль я, вийду ль я»;

Чембержі М. – «М'ята»;

Чесноков П. – «Благослови, душе моя Господа»;

Чілкотт Д. – «Джазова месса»;

Шамо І. – «Грає море зелене»;

Штогаренко О. – «Грушечка»;

Шух М. – «Усі зорі зеленіють»